

Evropska
komisija

Zgodba o treh generacijah kmetov

Skupne Kmetijske Politike
Pripravljeni na prihodnost

Kmetijstvo in
razvoj podeželja

PARTNERSTVO MED EVROPO IN KMETI

*Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov
na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo.*

**Brezplačna telefonska številka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*): Nekateri operaterji mobilne telefonije ne dovoljujejo vzpostavitve zveze s številkami 00 800 ali pa te klice zaračunavajo.

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu (<http://europa.eu>).

Kataloški podatki so navedeni na koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2012

ISBN 978-92-79-21921-4
doi:10.2762/33488

Ilustracije: Mi Ran Collin

© Evropska unija, 2012
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Belgium

TISKANO NA RECIKLIRANEM PAPIRJU

Ta strip je objavljen ob 50. obletnici skupne kmetijske politike (SKP) Evropske unije. Družina je izmišljena, toda njihova zgodba bi lahko kljub temu bila zgodba nešteti kmečkih družin iz vse Evrope.

Zgodba o treh generacijah kmetov

Vsaka družina ima svojo zgodbo. Ta je naša. Dogaja se v zadnjih petdesetih letih – sprva so bili to težki časi, ki pa so danes boljši. Kmetje so bili skoraj izumirajoča vrsta. Evropa nas je rešila. EU nam je dala spodbude in zagotovila finančno varnostno mrežo. A v vseh teh letih smo si prislužili prav vsak cent, pogosto na težak način. Če človek ni pameten ali če se ni pripravljen potruditi ali tvegati, lahko še vedno doživi neuspeh. Na tej kmetiji delamo vsi – tudi maček opravlja nalogo lovca na miši.

Dedkova zgodba – prva generacija

Ime mi je Jean. Rodil sem se v kmečki družini v Normandiji v času med svetovnimi vojnami. Naša kmetija je v rokah družine že več generacij. Še vedno smo tu, vendar kmetijo zdaj vodita moja hči in vnuk. Vsi ljudje, s katerimi sem odraščal, so obdelovali zemljo. Naša vas je bila naše življenje. Nekoč je na podeželju živelo precej več ljudi kot danes.

Vojna je bila čisti pekel. Kmetijo sem začel voditi kmalu po koncu vojne. Primanjkovalo je skoraj vsega. Ljudje niso imeli dovolj hrane, kmetje pa nismo mogli pridelati vsega, kar so potrebovali. Pri nas smo imeli samo majhno kmetijo s kravami molznicami, prašiči in nekaj piščanci. Bili smo revni, delo je bilo težaško, prihodnost pa negotova.

V 60. letih pa so se stvari začele izboljševati. EU je zagotovila subvencije in zajamčene cene za naše pridelke. Kupili smo traktor in prikolico, da bi lahko hitreje delali; z vsako letino smo pridelali več. Toda za otroke ni bilo veliko dolgoročnih obetov. Mladi so vsepovsod okrog nas zapuščali podeželje v iskanju boljšega življenja v mestih.

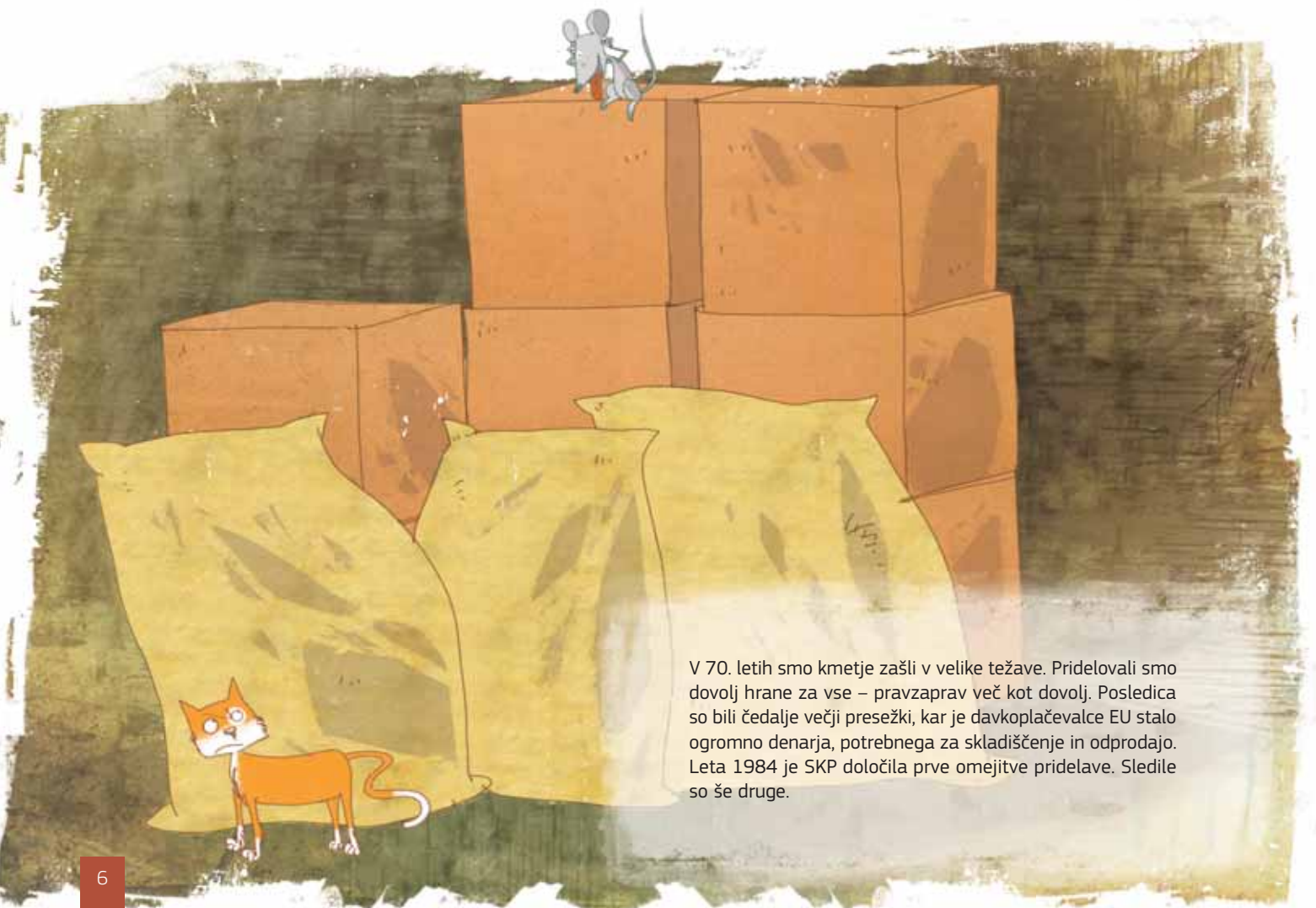
A ni se jim vedno izšlo. To so bila 60. leta – obdobje hipijev – z mamili in rockom in vsem drugim. Mladi so zapravljali svoj denar, kakor hitro so ga prislužili. Nekaterim je šlo dobro: danes imajo velike hiše in velike avtomobile. Drugi so preprosto propadli. Le malo pa se jih je odločilo, da se vrnejo sem.

Znašli smo se v škripcih. Kmetiji je s pomočjo podpore EU šlo bolje. Z novimi stroji smo lahko storili več z manj truda. Premišljeno smo tvegali in še pred vsemi ostalimi sosedi uvedli novo tehnologijo. Naš prihodek nam je zdaj zagotavljal skromno, toda varno življenje. Z ženo Marie sva odšla na čisto prvi dopust. Toda najini otroci so nama začeli postavljati vprašanja o svoji prihodnosti. Ker je veliko mladih zapuščalo kmetije in vasi, je bil njihov svet nenadoma poln starejših ljudi, kot sva bila midva, ter otrok, vmes pa ni bilo nikogar. Tudi sami so se zato ozirali proti mestu.

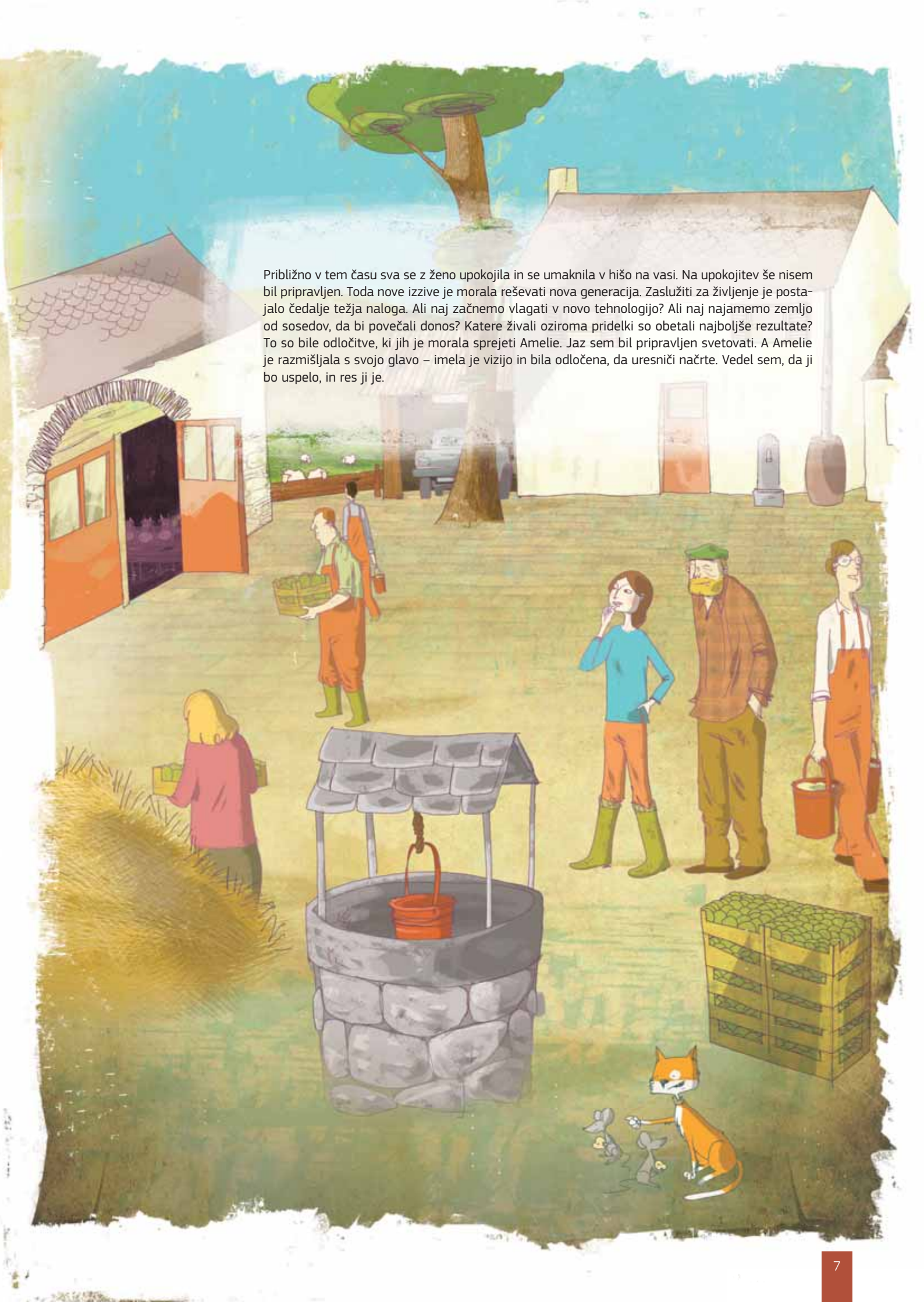

Najinim trem otrokom sva pomagala, da so se odločili. Zemlje ni bilo dovolj, da bi jo lahko obdelovali vsi, da bi jo razdelili pa tudi ni bilo smiselno. Fanta sta odšla v mesto – eden je postal inženir elektronike, drugi pa voznik podzemnega vlaka. Ker sta dobila dobro službo, sta tam tudi ostala. Najina hči Amelie pa je ljubila podeželje. Vpisala se je na kmetijsko šolo, da bi spoznala nove metode, vrste poljščin, živalske vrste ter načine upravljanja kmetije.

V 70. letih smo kmetje zašli v velike težave. Pridelovali smo dovolj hrane za vse – pravzaprav več kot dovolj. Posledica so bili čedalje večji presežki, kar je davkopllačevalce EU stalo ogromno denarja, potrebnega za skladiščenje in odprodajo. Leta 1984 je SKP določila prve omejitve pridelave. Sledile so še druge.

Približno v tem času sva se z ženo upokojila in se umaknila v hišo na vasi. Na upokojitev še nisem bil pripravljen. Toda nove izzive je morala reševati nova generacija. Zaslužiti za življenje je postajalo čedalje težja naloga. Ali naj začnemo vlagati v novo tehnologijo? Ali naj najamemo zemljo od sosedov, da bi povečali donos? Katere živali oziroma pridelki so obetali najboljše rezultate? To so bile odločitve, ki jih je morala sprejeti Amelie. Jaz sem bil pripravljen svetovati. A Amelie je razmišljala s svojo glavo – imela je vizijo in bila odločena, da uresniči načrte. Vedel sem, da ji bo uspelo, in res ji je.

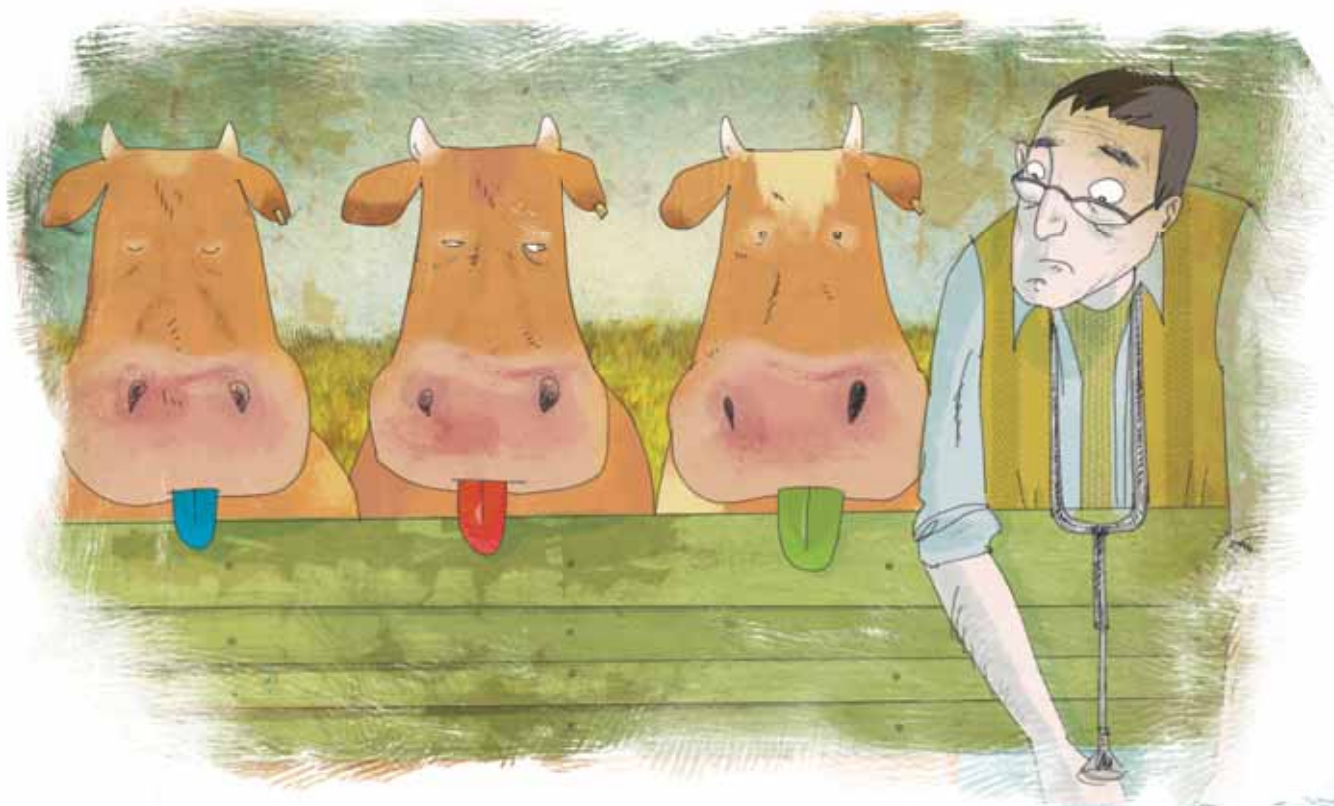
Amelijina zgodba

Nekaterim se je bilo na začetku težko sprijazniti, da nisem samo kmetova žena, temveč da tudi sama upravljam kmetijo. Takoj ko sem prevzela kmetijo, sem začutila, da so velike spremembe neizogibne. Morali smo biti previdnejši glede izkoriščanja naravnih virov in varstva okolja. Spreminjali so se tudi okusi potrošnikov. Hitro smo se odzvali, tako da smo se bolj usmerili v lokalne specialitete in organsko hrano, ki je bila ljudem očitno všeč. Čez nekaj let sem se poročila s Paulom, ki zdaj vodi kmetijo skupaj z menoj.

Druga sprememba je bila povezana z biotsko raznovrstnostjo. Število ptic, čebel, drugih žuželk in rastlin je upadalo. Vedela sem, da z ohranjanjem majhnih naravnih območij okrog naših polj prispevamo k njihovi vrnitvi. Podeželje pripada vsem. Nekateri otroci vidijo prave kmečke živali in prostoživeče živali samo na televiziji. Sama si to težko predstavljam. Podeželje bi moralo prebivalcem mest predstavljati naraven kraj za rekreacijo in sprostitvev. Tu je vse, kar lahko nudi užitek njim in njihovim otrokom.

Kmetovanje ni posuto z rožicami. Če se ukvarjate z vzrejo živali, lahko naletite na težave. Naša živina se je nekoč okužila s slinavko in parkljevko – nočna mora kmetov. Seveda smo pripeljali veterinarja, da je živali pozdravil. A to ni tako preprosto. Živali nismo smeli odpeljati s kmetije, da se bolezen ne bi razširila. Nismo smeli prodajati ne živali ne mlečnih izdelkov. To nas je stalo veliko denarja, a EU nam je pomagala odplačati del dodatnih stroškov in nam nadomestila del izgube. Brez te pomoči bi propadli.

Kot si lahko predstavljate, sem se še bolj zavzela za preudarnейše izkoriščanje virov, zlasti vode in tal, in za uporabo naravnejših metod pridelave – živali so bile čim več na prostem, kemijska gnojila in pesticide pa smo uporabljali čim manj. Vendar uspešno vodenje kmetije pomeni, da si vedno korak spredaj. Najeli smo zemljo od sosedov. Začeli smo z vzrejo ovac, da bi imeli še en vir prihodka. Sama sem začela organizirati obiske šolarjev.

Politiki in vlade se zdaj zavedajo pomena kmetovalcev in kmetijstva za prihodnost podeželskih skupnosti. Naše delo je tudi skrbeti za okolje in naravne vire, zato je pošteno, da smo za to tudi plačani. EU nam plačuje, ker nam nihče drug ne bo. Tega ne moremo početi zastonj. Vendar pa je to delo treba opraviti, če želimo (kot želim jaz) podeželje ohraniti kot del naše skupne dediščine.

Še eno pobudo smo uvedli, namreč predelati in pakirati več naših pridelkov na kmetiji ter jih neposredno prodajati na lokalni tržnici ali lokalnim trgovinam. Kupcev nam ni primanjkovalo. Naše pridelke (na primer mleko, maslo, sladoled) sem rada vozila na tržnico in se srečevala s kupci. Tako smo zaslužili več zase, namesto da bi nepredelane pridelke prodajali po nizkih cenah proizvajalcem in distributerjem živil. Nekaterim vaščanom smo lahko ponudili tudi zaposlitev za krajši delovni čas in s tem pomagali lokalnemu gospodarstvu. To je bil naš prispevek k upočasnitvi množičnega zapuščanja podeželja in zagotavljanju življenja v tem kraju našim otrokom v prihodnosti, če bi si takšno življenje želeli. In najin sin Vincent si ga je zagotovo želel.

Nova obzorja

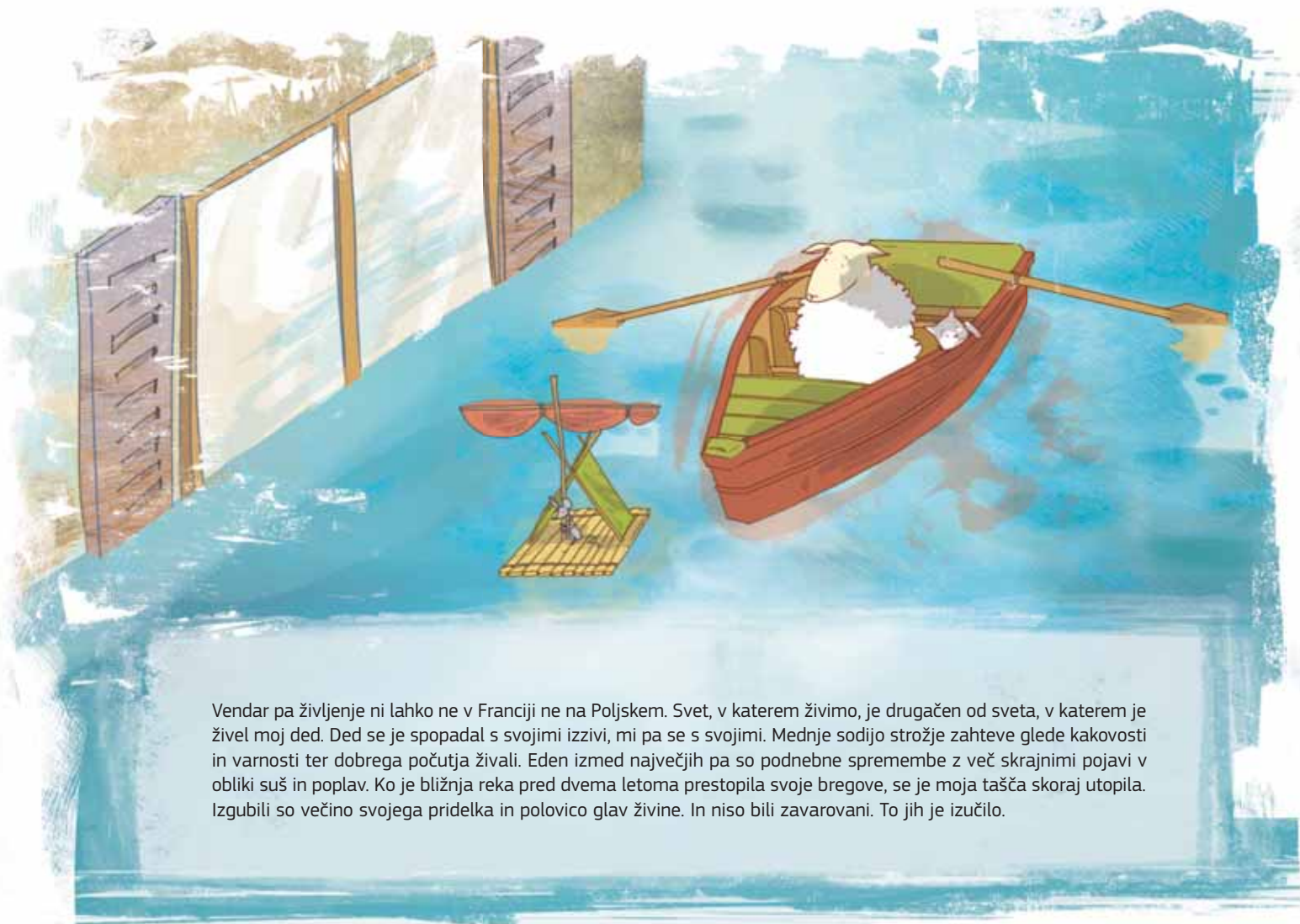
Živijo, jaz sem Vincent, Amelijin in Paulov sin. Delam s svojima staršema in za krajši delovni čas poučujem na kmetijski šoli. Tam sem spoznal svojo ženo Ewo. Ewa je bila študentka iz Poljske na izmenjavi. Tudi njeni imajo družinsko kmetijo. Kmetovanje v srednji in vzhodni Evropi še vedno ne predstavlja lahkega dela. Ljudje so trumoma zapuščali podeželje. Za tiste, ki so ostali, pa se je veliko spremenilo. Vsi tisti predpisi EU so sprva povzročali zmedo, kljub temu da so stvari spreminjali na bolje. Nekateri kmetje so se imeli za podjetnike. Samo garali so in verjeli, da bo vreme prineslo dober pridelek.

Z Ewo nekaj časa preživiva v Franciji, večino pa na Poljskem. Drug od drugega se poskušava učiti, s pomočjo najinih različnih korenin pa širiva najin posel. V Franciji razvijava svoje dejavnosti. Na pohodu je kmečki turizem. Prebivalci mest kupujejo kmečke hiše in hleve ter jih prenavljajo, da bi si iz njih naredili vikende. To vliva nove moči v našo regijo, povrh pa ustvarja dodatna delovna mesta.

Na Poljskem je bilo veliko priložnosti, ki bi jih bilo mogoče izkoristiti, zlasti ko so se začele izplačevati subvencije iz Bruslja. Eno od stavb sva predelala v kmečko bajto, ki jo oddajava turistom. Želite priti na obisk? Pripeljite prijatelje; izvajalci rock, soul in heavy metal glasbe nastopajo v hlevu vsak drugi konec tedna.

Vendar pa življenje ni lahko ne v Franciji ne na Poljskem. Svet, v katerem živimo, je drugačen od sveta, v katerem je živel moj ded. Ded se je spopadal s svojimi izzivi, mi pa se s svojimi. Mednje sodijo strožje zahteve glede kakovosti in varnosti ter dobrega počutja živali. Eden izmed največjih pa so podnebne spremembe z več skrajnimi pojavi v obliki suš in poplav. Ko je bližnja reka pred dvema letoma prestopila svoje bregove, se je moja tašča skoraj utopila. Izgubili so večino svojega pridelka in polovico glav živine. In niso bili zavarovani. To jih je izučilo.

Proti podnebnim spremembam se borimo, kjer je to mogoče. Kjer ni, se jim prilagodimo. Pri nas smo se zavarovali proti škodi na pridelku. Pomagamo tudi zmanjševati emisije ogljika. Naše vetrne turbine proizvajajo čisto električno energijo, kmečke odpadke pa spreminjamo v nizkoogljivi bioplin, ki ga uporabljamo namesto dizelskega goriva.

Z Ewo opazujeva svoja otroka in razmišljava o njuni prihodnosti – najine skrbi so skrbi vseh staršev: kako se bosta najina otroka prebijala v neizprosнем in zapletenem svetu, v katerem živimo? Tu na podeželju sva jima lahko zagotovila varno prihodnost. Toda – ali bosta ostala? Upava, da bosta.

Tukaj na kmetiji smo ravno tako tehnološko napredni kot vsi drugi. Uporabljamo GPS, mobilne telefone in druge mobilne naprave za vrsto stvari od napovedovanja vremena, spremljanja cen na trgu, preverjanja oskrbe do kartiranja kmetije. Vas je polna življenja. Obe najini kmetiji imata kavarno. V prenovljenih stavbah prirejamo poroke in poslovne dogodke. V Franciji pa poleg vsega ob koncih tedna prirejamo tudi otroške zabave. Zaradi zaprtega notranjega dvorišča je kmetija podobna gradu, zato izposojamo kostume in prirejamo srednjeveške bankete.

V letu 2012 se je krog sklenil. Tako kot je to počel moj ded pred 50 leti, tudi mi pomagamo nahraniti ljudi iz vse Evrope in tudi zunaj nje. Vendar pa danes delamo še veliko več – skrbimo za okolje, upravljamo omejene naravne vire in spremljamo najnovejši tehnološki razvoj. Sam sem se vključil tudi v pomoč lokalni skupnosti. Vendar pa naš glavni vir prihodka še vedno predstavlja kmetovanje.

Srečen sem, da imam po vseh teh letih svojo družino ob sebi, obenem pa tudi ponosen, da se še vedno ukvarjamo s kmetijstvom. To je bilo in še vedno je težko življenje, ki pa je tudi nagrajujoče. Ljudje bodo vedno potrebovali hrano, torej bodo vedno potrebovali kmete. V tem času gospodarskih in finančnih pretresov imamo še vedno našo zemljo. In zemlja bo z nami vedno sodelovala in nam dajala hrano, ki jo potrebujemo, če bomo le skrbeli zanjo. Zdaj so na vrsti mladi, da napišejo novo poglavje v zgodbi, ki nas povezuje z našo zemljo.

Evropska komisija

Zgodba o treh generacijah kmetov

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2012

2012 – 16 str. – 21 cm x 29,7 cm

ISBN 978-92-79-21921-4

doi:10.2762/33488

Ta strip je objavljen ob 50. obletnici skupne kmetijske politike EU.
Družina je izmišljena, toda njihova zgodba bi lahko kljub temu bila
zgodba nešteti kmečkih družin iz vse Evrope.

Evropska komisija

Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja
<http://ec.europa.eu/agriculture/50-years-of-cap>

Urad za publikacije

